

POSTANOWIENIE

Dnia 13 listopada 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Halina Kuryło

w sprawie z powództwa T.G. i A.P.
przeciwko A. Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w J.
o odszkodowanie i wynagrodzenie,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w dniu 13
listopada 2019 r.,
na skutek skargi kasacyjnej powoda T.G. od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu
Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w L.
z dnia 12 czerwca 2018 r., sygn. akt V Pa (...),

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. zasądza od powoda na rzecz pozwanej kwotę 240 (dwieście czterdzieści) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 12 czerwca 2018 r. Sąd Okręgowy w L. w sprawie z powództwa T.G. i A.P. przeciwko A. Sp. z o.o. z siedzibą w J. o odszkodowanie za rozwiązanie stosunku pracy bez wypowiedzenia i wynagrodzenie, na skutek apelacji pozwanej spółki i powoda T. G. od wyroku Sądu Rejonowego w L. z dnia 5 lutego 2018 r., którym oddalono roszczenia powoda, uchylił zaskarżony wyrok w punkcie I w zakresie kwoty 8.400 zł, zasądzonej tytułem wynagrodzenia i postępowanie co do tej kwoty umorzył, nie naruszając rozstrzygnięcia w pozostałym zakresie (pkt I), zmienił zaskarżony wyrok w punkcie III w ten sposób,

że zasądzoną w nim kwotę określił na 2.985 zł oraz w punkcie V w ten sposób, że zasądzoną w nim kwotę 854 zł określił na 434 zł (pkt II), oddalił apelację strony pozwanej w pozostałej części i apelację powoda T.G. w całości (pkt III), zasądził od powódki A.P. na rzecz strony pozwanej kwotę 975 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego należnych w postępowaniu apelacyjnym, w tym kwotę 555 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego (pkt IV), zasądził od powoda T. G. na rzecz strony pozwanej kwotę 120 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego należnych w postępowaniu apelacyjnym (pkt V).

Powód T.G. wniósł skargę kasacyjną od powyższego wyroku, zarzucając mu rażące naruszenie prawa materialnego: art. 52 § 1 pkt 1, polegające na przyjęciu przez Sąd pierwszej instancji, że powód w sposób ciężki naruszył obowiązki pracownicze, a w szczególności zasady lojalności pracownika względem pracodawcy, gdy tymczasem powód w niniejszej sprawie takiej zasady nie naruszył. Skarżący podniósł również zarzut naruszenia prawa procesowego: art. 233 k.p.c., polegającego na naruszeniu swobodnej oceny dowodów, przez przyjęcie przez Sąd pierwszej instancji, że powód w okresie wypowiedzenia nie został zwolniony z obowiązku świadczenia pracy i nie uzyskał zgody na równoległą pracę w L. Sp. z o.o. w J. , gdy tymczasem z treści maila wysłanego przez J. S. w dniu 31 maja 2016 r. jednoznacznie wynika, że udziela zgody na pracę w L. Sp. z o.o. Skarżący wniósł o uchylenie wyroku Sądu drugiej instancji w punkcie III, jak również orzeczenia Sądu pierwszej instancji w punkcie II i przekazanie Sądowi pierwszej instancji sprawy do ponownego rozpoznania, z uwzględnieniem kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych, ewentualnie wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku Sądu pierwszej instancji w części, to jest w punkcie II, przez zasądzenie kwoty 82.582,08 zł tytułem odszkodowania za rozwiązanie umowy o pracę bez wypowiedzenia z winy pracownika z naruszeniem przepisów prawa.

We wniosku o przyjęcie skarg kasacyjnej do rozpoznania skarżący wskazał na istnienie istotnego zagadnienia prawnego sprowadzającego się do pytania: czy rozpoczęcie pracy przez pracownika, będącego członkiem zarządu spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, planowanej przez właściciela spółki do likwidacji, pozostającego w okresie wypowiedzenia umowy o pracę, pracy w innej spółce z

ograniczona odpowiedzialnością, prowadzącej działalność w tej samej branży, po wcześniejszym poinformowaniu o takim zamiarze dotychczasowego pracodawcy, stanowi ciężkie naruszenie obowiązków pracowniczych i daje podstawę do rozwiązania umowy bez zachowania terminu wypowiedzenia, w trybie art. 52 § 1 k.p. W ocenie skarżącego, skarga kasacyjna jest również oczywiście uzasadniona, gdyż w postępowaniu przed Sądami obu instancji nastąpiło naruszenie przepisów prawa procesowego, a mianowicie art. 233 § 1 k.p.c., polegające na przyjęciu, że nie było zgody strony pozwanej na rozpoczęcie pracy u przedsiębiorcy prowadzącego działalność w tej samej branży, gdy tymczasem zgromadzony materiał dowodowy jednoznacznie wskazywał, że przedstawiciel udziałowca posiadającego 100% udziałów w kapitale zakładowym strony pozwanej, w mailu z dnia 31 maja 2016 r. wyraził taką zgodę i potwierdził zamiar likwidacji spółki. Oczywiście zasadność skargi powód motywował również tym, że w postępowaniu przed Sądami obu instancji nastąpiło naruszenie przepisów prawa procesowego, a mianowicie art. 233 § 1 k.p.c., polegające na przyjęciu, że powód nie pracował w okresie od 1 czerwca 2016 r. do 10 czerwca 2016 r. w pełnym wymiarze czasu pracy, tj. 40 godzin, od godz. 8.00 do godz. 16.00 i dlatego nie przysługuje mu wynagrodzenie za ten okres czasu, gdy z uwagi na charakter wykonywanej przez powoda pracy (funkcji Prezesa Zarządu strony pozwanej) praca ta wykonywana była faktycznie w innych przedziałach czasowych i nawet przekraczała przewidziany określonymi przepisami prawa wymiar godzin pracy.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną pozwana C. Sp. z o.o. z siedzibą w J. wniosła o odmowę przyjęcia skargi do rozpoznania, a ponadto o zasądzenie od powoda na jej rzecz zwrotu kosztów procesu według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie kwalifikowała się do przyjęcia celem jej merytorycznego rozpoznania.

Rozpoznanie skargi kasacyjnej następuje tylko z przyczyn kwalifikowanych, wymienionych w art. 398⁹ § 1 k.p.c., tj. wówczas, gdy w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, bądź istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych

budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, czy też zachodzi nieważność postępowania lub gdy skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. W konsekwencji tego, w art. 398⁴ § 2 k.p.c. wśród istotnych wymagań skargi kasacyjnej ustawodawca wymienił obowiązek złożenia wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania i jego uzasadnienie. Wymóg ten wiąże się z tzw. przedsądem, polegającym między innymi na możliwości odmowy przez Sąd Najwyższy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.), a jego spełnienie powinno przybrać postać wyodrębnionego wyводу prawnego, w którym skarżący wykaże, jakie występujące w sprawie okoliczności pozwalają na uwzględnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania i jednocześnie uzasadnieniu, dlaczego odpowiadają one ustawowemu katalogowi przesłanek. Ustawodawca nieprzypadkowo, konstruując wymagania skargi kasacyjnej, wyodrębnił w oddzielnych przepisach art. 398⁴ k.p.c. obowiązek przytoczenia podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia (§ 1) i obowiązek przedstawienia wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania i jego uzasadnienia (§ 2). Chodzi zatem o dwa odrębne, kreatywne elementy skargi kasacyjnej, które spełniają określone cele i podlegają ocenie Sądu Najwyższego, na różnych etapach postępowania kasacyjnego. Wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania i jego uzasadnienie podlegają analizie na etapie przedsądu, natomiast przytoczone podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie oceniane są dopiero po przyjęciu skargi do rozpoznania, w trakcie jej merytorycznego rozpoznawania. Oba te elementy muszą być więc przez skarżącego wyodrębnione, oddzielnie przedstawione i uzasadnione, a dla spełnienia wymogu z art. 398⁴ § 2 k.p.c. nie wystarczy odwołanie się do podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia, bo choć dla obu tych przesłanek argumenty mogą być podobne, to Sąd Najwyższy w ramach przedsądu bada tylko wskazane w skardze okoliczności uzasadniające przyjęcie jej do rozpoznania, nie analizuje zaś podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia. Skarga kasacyjna powinna być tak zredagowana i skonstruowana, aby Sąd Najwyższy nie musiał poszukiwać w uzasadnieniu jej podstaw pozostałych elementów konstrukcyjnych skargi, ani tym bardziej się ich domyslać. Skarga kasacyjna jest wszak szczególnym środkiem zaskarżenia, realizującym przede wszystkim interes publiczny, polegający na usuwaniu rozbieżności w orzecznictwie sądów powszechnych oraz na

wspomaganiu rozwoju prawa, zatem uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania powinno koncentrować się na wykazaniu, iż takie okoliczności w sprawie zachodzą (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 5 czerwca 2013 r., III SK 55/12 i powołane tam orzeczenia).

Przekonanie Sądu Najwyższego oceniającego na etapie przedsądu o zasadności przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania w oparciu o przesłankę z art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. wymaga wskazania za pomocą wyводу prawnego, na kanwie jakich norm (przepisów) zagadnienie powstało, jakie są możliwe interpretacje problemu i jakie jego rozstrzygnięcie proponuje skarżący (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 19 maja 2009 r., II PK 66/09, LEX nr 553691). Zagadnienie prawne jest to problem, który wiąże się z określonym przepisem prawa materialnego lub procesowego, a którego wyjaśnienie ma znaczenie nie tylko dla rozstrzygnięcia innych podobnych spraw, ale także dla rozstrzygnięcia konkretnej, jednostkowej sprawy (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 2 marca 2012 r., I PK 158/11, LEX nr 1215116). Wskazanie zagadnienia prawnego uzasadniających wniosek o rozpoznanie skargi kasacyjnej powinno nastąpić przez określenie przepisów prawa, w związku z którymi zostało ono sformułowane, i wskazanie argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen. Dopiero wówczas Sąd Najwyższy ma podstawę do oceny, czy przedstawione zagadnienie jest rzeczywiście zagadnieniem „prawnym” oraz czy jest to zagadnienie „istotne” (postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 23 marca 2012 r., II PK 284/11, LEX nr 1214575; z dnia 13 sierpnia 2002 r., I PKN 649/01, OSNP 2004 nr 9, poz. 158; z dnia 14 lutego 2003 r., I PK 306/02, Wokanda 2004 nr 7-8, s. 51; z dnia 11 kwietnia 2012 r., III SK 41/11, LEX nr 1238126; z dnia 31 stycznia 2013 r., II CSK 479/12, LEX nr 1293729). Obowiązkiem skarżącego jest też wywiedzenie i uzasadnienie występującego w sprawie problemu w sposób zbliżony do tego, jaki przewidziany jest przy przedstawianiu zagadnienia prawnego przez sąd odwoławczy na podstawie art. 390 § 1 k.p.c.

Przy powołaniu się w skardze kasacyjnej na przesłankę przedsądu, jaką jest oczywista zasadność skargi kasacyjnej, należy w motywach wniosku zawrzeć wywód prawny wyjaśniający, w czym wyraża się owa oczywistość i przedstawić argumenty na poparcie tego twierdzenia (postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia

26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06 LEX nr 198531; z dnia 10 sierpnia 2006 r., V CSK 204/06, LEX nr 421035; z dnia 9 stycznia 2008 r., III PK 70/07, LEX nr 448289; z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 283/07, LEX nr 448205; z dnia 3 kwietnia 2008 r., II PK 352/07, LEX nr 465859 i z dnia 5 września 2008 r., I CZ 64/08). O ile dla uwzględnienia skargi wystarczy, że jej podstawa jest usprawiedliwiona, to dla przyjęcia skargi do rozpoznania niezbędne jest wykazanie kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego, polegającej na jego oczywistości widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby wchodzenia w szczegóły czy dokonywania pogłębionej analizy tekstu wchodzących w grę przepisów i doszukiwania się ich znaczenia (postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 16 września 2003 r., IV CZ 100/03, LEX nr 82274; z dnia 22 stycznia 2008 r., I UK 218/07, LEX nr 375616; z dnia 26 lutego 2008 r., II UK 317/07, LEX nr 453107; z dnia 9 maja 2008 r., II PK 11/08, LEX nr 490364; z dnia 21 maja 2008 r., I UK 11/08, LEX nr 491538 i z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 38/08, LEX nr 494134). W judykaturze podkreśla się, że przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie jest oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 7 stycznia 2003 r., I PK 227/02, OSNP 2004 nr 13, poz. 230; z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 285/07, LEX nr 442743; z dnia 11 kwietnia 2008 r., I UK 46/08, LEX nr 469185 i z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 37/08, LEX nr 494133).

Skarżący nie zdołał wykazać występowania w sprawie wskazanych przesłanek przedsądu.

Sugerując potrzebę rozstrzygnięcia istotnego zagadnienia prawnego, skarżący w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie nawiązał do treści przepisu prawa, na podstawie którego sformułował owo zagadnienie, nie wyjaśnił, na czym polegają trudności w dekodowaniu zawartej w nim normy prawnej, do jakich rozbieżnych wniosków może prowadzić wykładnia tego przepisów, ani jakie jest stanowisko skarżącego w tej kwestii. Nie przedstawił

zatem argumentacji jurystycznej, za pomocą której wykazałby, że skonstruowane przez niego zagadnienie prawne cechuje się walorem "istotności" wymaganym w przypadku zagadnień, które mogą uzasadniać przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Ponadto trzeba zauważyć, że zagadnienie przedstawione przez autora skargi kasacyjnej nie jest oparte na stanie faktycznym niniejszej sprawy, bowiem formułując to zagadnienie skarżący w istocie zakłada, że uzyskał zgodę pracodawcy na pracę w firmie prowadzącej działalność w tej samej branży. Tymczasem z poczynionych przez Sądy orzekające ustaleń faktycznych wynika, że powód nie został zwolniony ze świadczenia pracy w okresie wypowiedzenia umowy o pracę, ani tym bardziej nie uzyskał zgody na pracę w okresie wypowiedzenia w konkurencyjnej firmie L.. Sąd odwoławczy wskazał, że z treści maila z dnia 31 maja 2016 r., do którego w skardze kasacyjnej powód się odwołuje, nie wynika, aby J. S. wyraził zgodę na pracę powoda w okresie wypowiedzenia w spółce L. , a wręcz przeciwnie - wyraził wolę, aby powód zajął się procesem likwidacji spółki A. w ciągu trzech miesięcy, czyli w okresie wypowiedzenia. Sąd Okręgowy podkreślił, że racjonalna ocena zebranego w sprawie materiału dowodowego nie pozwala na przyjęcie, że w okresie wypowiedzenia J.S. zwolnił powoda z obowiązku świadczenia pracy, bądź też wyraził zgodę na podjęcie przez niego w tym czasie pracy w spółce L. (uzasadnienie wyroku s. 8). Skarżący zatem do podważenia stanu faktycznego ustalonego przez Sądy meriti i przeforsowania własnej oceny okoliczności faktycznych, co na gruncie art. 398³ § 3 k.p.c. jest niedopuszczalne.

Uzasadnienie wniosku o przyjęcie do rozpoznania skargi kasacyjnej na podstawie, o której mowa w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., nie ujawniło oczywistej zasadności skargi w rozumieniu tego przepisu. We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący ograniczył się do postawienia tezy o jej oczywistej zasadności z uwagi na naruszenie przez Sądy obu instancji art. 233 § 1 k.p.c (a więc przepisu dotyczącego oceny dowodów). Sposób motywowania przez skarżącego oczywistej zasadności skargi kasacyjnej sprowadza się do polemiki z poczynionymi przez Sądy obu instancji ustaleniami faktycznymi. Tymczasem w myśl art. 398³ § 3 k.p.c. oraz art. 398¹³ § 2 k.p.c., podstawą skargi kasacyjnej nie

mogą być zarzuty dotyczące ustalania faktów lub oceny dowodów, a Sąd Najwyższy związany jest ustaleniami faktycznymi stanowiącymi podstawę zaskarżonego orzeczenia. Skarżący w istocie kwestionuje dokonaną przez Sąd ocenę dowodów i wynikające z niej ustalenia faktyczne, co zgodnie z art. 398³ § 3 k.p.c. uchyla się spod kontroli kasacyjnej.

Z przytoczonych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. O kosztach wywołanych wniesieniem skargi kasacyjnej rozstrzygnięto z mocy art. 98 § 1 k.p.c. w związku z § 10 ust. 4 pkt 2 w związku z § 9 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U. z 2015 r., poz. 1800 ze zm.).

as